T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/393
KARAR NO : 2025/621
KARAR TR : 13/10/2025

ÖZET : Davacının murisinin 05/06/1998 tarihinde terör saldırısında şehit olduğu belirtilerek, ölümünün 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanun'u hükümleri uyarınca gerçekleştiğinin kabul edilerek, mirasçısı olan davacının istihdam hakkından yararlanması istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S. D.
Vekili : Av. T. Y.
Davalılar : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. S. B.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin dedesi M.'nın geçici köy korucusu olduğunu, 05/06/1998 tarihinde gerçekleşen terör saldırısında müvekkilinin babası M. M.'in geçici köy korucusu olan babası (müvekkilinin dedesi) M.'ya ait silah ve kıyafetleri alarak köy korucularının yanında yer aldığını ve çatışma sonucu şehit olduğunu, müvekkilinin murisinin ölümünün 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanun'u hükümleri uyarınca gerçekleştiğinin kabul edilerek, mirasçısı olan müvekkilinin istihdam hakkından yararlanması için davalı idareye yapılan başvurunun zımnen reddedildiğini ileri sürerek, işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 16. İdare Mahkemesi 17/10/2024 tarih ve E.2022/2070, K.2024/1600 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın adli yargının görevinde bulunduğundan bahisle davanın, 2577 sayılı Kanun'un 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, tarafların istinaf etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dosyanın incelenmesinden, davacının 05/06/1998 tarihinde Hakkari ili, Yüksekova ilçesinde bölücü terör örgütü tarafından yaralandığından bahisle vazife malulü sayılma istemiyle başvuruda bulunduğu, söz konusu başvurunun zımnen reddedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Yukarıda aktarılan 29/4/2017 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 48. maddesiyle 5510 sayılı Kanuna eklenen Ek 15. madde ile 442 sayılı Kanunun 74. maddesinin ikinci fıkrası gereğince güvenlik korucusu olarak görevlendirilenlerin, bu Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı ve haklarında uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanacağı kurala bağlanarak güvenlik korucularına (geçici köy korucuları) sosyal güvenlik yönünden sigortalı olma hakkı tanındığı ve anılan Kanunun ek 15. maddesinin yürürlük tarihinin 29/4/2017 olarak belirlendiği,*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden d2YJtnU - fGYIJt9 - oLorLgS - DZHmPk= ile erişebilirsin

bu kapsamda, anılan tarih itibarıyla güvenlik koruculuğu görevi sona ermemiş olanlar ile güvenlik koruculuğu görevi nedeniyle maddenin yürürlük tarihinden önce emekli, yaşlılık veya vazife malullüğü aylığı ile 2330 sayılı Kanun ve 442 sayılı Köy Kanunu kapsamında aylık bağlanmamış olanlar için 5434 sayılı Kanunun değil, 5510 sayılı Kanunun uygulanacağı açıktır.

Uyuşmazlıkta, Mahkememizin 23/09/2024 tarihli ara kararına davalı idarenin 09/10/2024 tarihinde mahkememiz kayıtlarına giren cevabi yazı ile ekindeki bilgi ve belgelerin incelenmesinden, davacının 5434 sayılı Kanuna tabi iştirakçiliğinin ve 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesine tabi sigortalılık kaydının bulunmadığının bildirildiği görülmüştür.

Bu durumda, yukarıda yer verilen Kanun hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı birlikte değerlendirildiğinde, davacının 5510 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce 5434 sayılı Kanuna tabi hizmetinin bulunmadığı anlaşıldığından, dava konusu olayda 5510 sayılı Kanunun Geçici 4. maddesindeki geçiş hükümleri uygulanarak davanın idari yargı yerinde görülmesinin mümkün olmadığı, davacı hakkında 5510 sayılı Kanun uyarınca maluliyet hükümlerinin uygulanmaması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, aynı Kanunun 101. maddesi uyarınca iş mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 11. İdari Dava Dairesinin 14/12/2022 tarih ve E:2020/189, K:2022/5171 sayılı kararı da bu yöndedir..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Ankara 37. İş Mahkemesi 07/05/2025 tarih ve E.2024/403, K.2025/179 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünün mahkemelerinin görev alanına girmediği, idari yargıya ait olduğu gerekçesiyle, 6100 sayılı HMK'nın 114. ve 115. maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava dilekçesinin usulden reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...DELİLLER DEĞERLENDİRİLDİĞİNDE: Dava, davacının kuruma yapmış olduğu 15/08/2022 tarihli babasının 3713 sayılı yasa ve 2330 sayılı yasa kapsamında meydana gelen olay sırasında ölmesi nedeniyle bakmakla yükümlü olduğu kişi sıfatıyla davacı için istihdam hakkında yararlanma talebi bakımından kurumun zımnen ret işleminin iptal edilip edilmeyeceğine ilişkindir.

Davacı babası üzerinden 3713 sayılı yasa ile 2330 sayılı yasada tanınan bazı haklardan yararlanma amacındadır. Bilindiği üzere 2330 sayılı yasada 1.maddede bahsi geçen TSK , Jandarma , Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet teşkilatındakilerin yaptıkları bazı görevler ile ilgili ve bu görevler sonucu yaralanma yada ölmeleri halinde elde edecekleri haklar düzenlenmiş, 2.maddede ise kapsam bölümünde kimlerin bu yasadan yararlanacağı açıklanmış 1-e maddesinde güven ve asayişin korunmasında hizmetlerin yararlanmasında zorunlu olan ve yetkililerce bu yönde görev verilen kamu görevlileri ve siviller, f bendinde "...güvenlik kuvvetlerine kendiliklerinden yardımcı olmuş ve faydalı oldukları yetkililerce tevsif edilmiş şahıslar", ı bendinde yukarıdaki bentlerde sayılanların yaptıkları görevler yada yardımlar sebebiyle saldırıya maruz kalan eş , füru ana baba ve kardeşleri kapsadığı belirtilmiş, bu yasa gereği bu durumda olanlara 3.maddede yazılı tazminatların ödeneceği 4.maddede sosyal güvenlik mevzuatına göre emekli olanlara verilen malul olanlara yada ölenlere bağlanan aylıkların artırılarak ödeneceği maddenin b bendinde sosyal güvenlik kurumuna tabi olmayanların engelli hale gelmelerinde yine bağlanacak aylığın artırılacağı belirtilmiş 7.maddede ölen yada çalışamayacak derecede engelli olanların çocukların okullarda ücretsiz okutulacağı, yurtlardan yararlanacağı, tedavi giderlerinin devletçe karşılanacağı belirtilmiş ve bu kanun gereği yapılan ödemelerin aylıklar bakımından SGK tarafından ödeneceği hazineden tahsil edileceği açıklanmış diğer geçici maddelerde ise aylık hesap yöntemleri belirtilmiştir. 3713 sayılı yasada ise terör eylemlerinden dolayı 1.maddede terör tanımı yapılarak geçici 1.madde ile başlayan bölümde terörden zarar görenlere yapılacak yardımlardan bahsedilmiş, yasanın 21.maddesinde kamu görevlileri için 2330 sayılı yasanın uygulanacağı maddenin a bendinde yine kamu görevlilerine yapılacak maaş ve ikramiye ödemelerinden bahsedilmiş yine ödemenin sgk nın yapacağı ve hazineden tahsil edeceği

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden d2YJtnU - fGYIJt9 - oLorLgS - DZHmPk= ile erişebilirsin

açıklanmış yine devam eden bentlerde bu durumda olanların yararlanacağı haklar sağlık yardımı, eğitim yardımından bahsedilmiş, h bendinde ise geçici köy korucularının terör ile mücadele kapsamında yaralanması engelli hale gelmesi durumunda ilgili mevzuatına göre malullük aylığı koşulları oluşmuş ise 2330 sayılı yasaya göre aylık hakkından ve 3713 sayılı yasanın 21/c,d ve g bentlerindeki haklardan eş ana baba ve bakmakla yükümlü olduğu çocuklarında yararlanacağı belirtilmiştir. Maddenin j bendinde ise siviller ile ilgili terör eylemlerinin ortaya çıkarılması yada bertarafının sağlanmasında faydalı olanlar için komisyonca tazminat ödenmesine karar verilmiş ise ve kurumca mevzuatına göre aylık bağlananların eş ana baba ve bakmakla yükümlü oldukları çocuklar bakımından bazı haklardan yararlandırılacağı belirtilmiştir. Ek 1 maddede de sayılı devlet kurumları için memur kadrosu ve sözleşmeli personel ve sürekli işçi kadrolarına atama için Aile Sosyal Politikalar Bakanlığınca hak sahibi olduğu belirlenenlerin DPBY bildirilip atamalarının zorunlu olduğu açıklanmış ve bu hak sahipliği sonucunu doğuran durumlar arasında ç bendinde 5233 sayılı yasa ek 1 madde kapsamında aylık alanlardan terör eylemi sebebiyle hayatını kaybeden ve engelli hale gelen kişiler ve devamında da istihdam hakkından yararlanacak kişilerin kimler olduğu sıralanmıştır. Devam eden fıkrada ise başvuranlardan hak sahibi olanlardan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca tespit edileceği belirtilmiştir. Ek madde 3 de de aylık hesabı ile ilgili açıklamalar yapılmıştır.

5233 sayılı yasa ise terör eylemleri ile terör ile mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler sebebiyle maddi zarara uğrayan kişilerin zararlarının karşılanması için esasları düzenlemektedir. Kabaca 3713 sayılı yasa ve 2330 sayılı yasa kapsamında görev bakımından olmayanların ve terör eylemleri sonucu yaralanan ölen, malul kalan siviller için sağlanan haklar bu yasa kapsamında düzenlenmiş bazı hakların yine ödemesinin SGK tarafından yapılacağı ve yıl sonunda hazineden yada ilgili bakanlıklardan bu ödemelerin tahsil edileceği belirtilmiştir.

Davacı kendisi herhangi bir kamu görevinde değildir, geçici köy korucusu da değildir. Esasen davacının babası da bu kapsamda herhangi bir görev yapmamaktadır. Dosyadaki belgelere göre köy korucusu olan davacının dedesi M. D.'dir. Davacının babası sivil konumunda olup dosyadaki kayıtlara göre kandilli köyüne pkk örgütü tarafından yapılan baskında davacının babası M. M. D. saldırıya karşı koymak bakımından GKK lara yardım etmek istemiş bu kapsamda GKK olan babasının silahını ve kıyafetlerini alarak çatışmaya katılmış ve bu çatışma sonucu 6/6/1998 tarihinde ölmüştür. Dolayısıyla davacının 3713 ve 2330 sayılı yasalarda kapsam içerisinde alınan görevlilerden olmadığı babasının da bu statüde bulunmadığı sabittir. Buna göre davacının durumu olsa olsa tamamen sosyal güvenlik mevzuatı dışında kalan bahsi geçen yasalarda 3713 sayılı yasa için 21.maddenin j bendi kapsamında değerlendirme mümkün ise de sosyal güvenlik kurumunca ilgili mevzuatına göre aylık bağlanması koşulları davacının babası için oluşmadığından yakınlarının da buradaki haklardan yararlandırılamayacağı ortadadır. Ek 1.maddedeki iş bulma ve atama ile ilgili değerlendirme de Aile Sosyal Politikalar Bakanlığınca yapılması gereken bir değerlendirmedir. 2330 sayılı yasanın maddelerindeki değerlendirmenin de tamamı idari yönden yapılması gereken değerlendirmedir. Esasen nihayetinde davacının durumu 5233 sayılı yasanın da değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bahsi geçen tüm bu düzenlemeler sosyal güvenlik mevzuatı dışında yapılmış düzenlemelerdir. SGK sadece kanun koyucu tarafından koşulları olanlara aylık ödemek ile yükümlendirilmiş bu konuda karar verme yetkisi ise tamamen idarenin değişik organlarına bırakılmış yine bazı haklardan yararlandırılma, işe alınma atanma gibi değerlendirmeler bakımından SGK yetkili kılınmamıştır.

Kaldı ki sosyal güvenlik mevzuatı açısından her olaya olayın meydana geldiği tarihteki sosyal güvenlik mevzuatı uygulanacaktır. Olay tarihindeki ilgilinin sosyal güvenlik kapsamındaki statüsü ne ise buna göre değerlendirme yapılır. Davacının babası GKK görevlisi olsa bile olay tarihi itibariyle GKK ların sosyal güvenlik kapsamında herhangi bir statüsü bulunmamaktadır. 17/4/2017 tarihli 690 sayılı KHK ile GKK için 4/1-a statüsünde sayılacaklarına dair düzenleme yapılmıştır. Eldeki olay ise 1998 tarihinde meydana gelmiş olup GKK lılar bu tarih itibariyle sosyal güvenlik şemsiyesi altında değillerdir.

Bu açıklamalara göre davacının babasının sosyal güvenlik mevzuatı kapsamında herhangi bir koruma altında olmadığı ölüm şekli itibariyle sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklı herhangi bir hakkı bulunmadığı tamamen idarenin değişik organları tarafından verilecek haklar bakımından tazminat yada eş ve çocukları ile bakmakla yükümlü olduğu çocukların bazı eğitim, sağlık ve devlet kuruluşlarında işe alınması ile ilgili haklar bakımından sosyal güvenlik mevzuatı dışında yapılacak idari işlemlere tabi oldukları açıktır. Sosyal güvenlik mahkemeleri ise 7036 sayılı yasa

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden d2YJtnU - fGYIJt9 - oLorLgS - DZHmPk= ile erişebilirsin

kapsamında kurulmuş, ve görevleri 5.maddede açıkça düzenlenmiş tamamen Sosyal Güvenlik Mevzuatından kaynaklı uyuşmazlıklara bakmakla yetkilendirilmiş mahkemelerdir. Herhangi bir şekilde sosyal güvenlik mevzuatına tabi olmayan davacı babası üzerinden dava konusu edilen haklar ile ilgili değerlendirmelerin yapılması tam olarak idari işlemlerden oluşmaktadır. Davacının bu kapsamda 16. İdare Mahkemesinde dava açtığı, idare mahkemesinin ise standart 5434 sayılı yasanın yürürlükten kalkması 5510 sayılı yasa 101.maddesi hükümleri ile ilgili atıflar yaparak davacının taleplerinin idari işlemlere ilişkin olduğunu göz ardı etmekle ve 2017 öncesi GKK larla ilgili sosyal güvenlik şemsiyesi altında olmadıklarını göz ardı eden gerekçeler ile davacının babası GKK imiş gibi bazı açıklamalar yapmak suretiyle idari yargı mahkemelerinin görevli olmadığına dair hüküm kurmuştur. Oysa olayda uygulanacak maddeler davacının babasının sivil bir vatandaş olması talebin sivillerin terör olayları sonucu ölümünden kaynaklı yakınlarına bazı hakların verilmesine ilişkin talepten oluşması bunun da tamamen idari işlem olması özellikle 5233 sayılı yasanın uygulamasında da idari yargı mahkemelerinin görevli sayılması gerekirken verdiği görevsizlik kararı yerinde olmayıp mahkememizce yukarıda açıklanan nedenlerle davaya bakma yetki ve görevinin sosyal güvenlik mahkemelerine ait olmadığı idare mahkemelerine ait olduğu kabul edilmiş bu sebeple davanın usulden reddine karar verilmiştir. Mahkememiz kararının kesinleşmesi halinde taraflardan birinin talebi durumunda yetkili mahkeme Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından belirlenecektir. Bu sebeple davanın usulden reddine dair aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

Davacının davasının davaya bakma yetki ve görevli İDARE MAHKEMELERİ ne ait olmakla HMK 114/1-b ve HMK 115/2 maddesi gereği USULDEN REDDİNE, ..."

5. Davacı vekili, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, İstanbul Anadolu 37. İş Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

" Bu kanun;

...

e) Güven ve asayişin korunmasında hizmetlerinden yararlanılması zorunlu olan ve yetkililerce kendilerine bu amaca yönelik görev verilen kamu görevlileri ve sivilleri;

f) (Ek: 7/6/1990 - 3658/1 md.) İç güvenlik ve asayişin korunmasında veya kaçakçılığın men, takip ve tahkiki ile ilgili olarak güvenlik kuvvetlerine kendiliklerinden yardımcı olmuş ve faydalı oldukları yetkililerce tevsik edilmiş şahısları;

...

kapsar."

7. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun *"Yardım"* başlıklı 21. maddesinin ilgili kısımlar şöyledir:

" (…) kamu görevlilerinden yurtiçinde ve yurtdışında görevlerini ifa ederlerken veya sıfatları kalkmış olsa bile bu görevlerini yapmalarından dolayı terör eylemlerine muhatap olarak yaralanan, engelli hâle gelen, ölen veya öldürülenler hakkında 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Ayrıca;

...

c) (Mülga: 12/7/2013-6495/102 md.)

d) (Mülga: 12/7/2013-6495/102 md.)

...

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden d2YJtnU - fGYIJt9 - oLorLgS - DZHmPk= ile erişebilirsin

j) (Ek: 4/7/2012-6353/75 md.) Terör eyleminin ortaya çıkarılması, etkilerinin azaltılması veya bertaraf edilmesinin sağlanmasında yardımcı ve faydalı olanlar bu faaliyetlerinden dolayı hayatını kaybettikleri, yaralandıkları veya engelli hâle geldikleri; ilgili valinin teklifi üzerine Nakdi Tazminat Komisyonu tarafından karara bağlanan sivillerden Sosyal Güvenlik Kurumunca ilgili mevzuatına göre malullük aylığı bağlanması koşullarının oluştuğu tespit olunanların kendileri, 2330 sayılı Kanuna göre aylık bağlanması hakkından ve bu fıkranın (c), (d) ve (g) bentlerindeki haklardan, bunların eş, ana ve babaları ile bakmakla yükümlü olunan kişi kapsamına giren çocukları da bu fıkranın (d) bendinde düzenlenen haklardan yararlandırılır. Yukarıda sayılanlardan aynı sebeplerle hayatını kaybedenlerin veya bu fıkra kapsamında malul olması sebebiyle aylık almakta iken hayatını kaybedenlerin dul aylığına müstehak eşi, ana ve babaları ile yetim aylığına müstehak çocukları 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlanması hakkından ve bu fıkranın (c) ve (d) bendindeki haklardan yararlandırılır.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/75 md.) Kamu görevlileri ile birinci fıkranın (h) ve (j) bentleri kapsamına girenlerden terör olaylarını önlemek amacıyla her türlü patlayıcı maddeye bağlı olarak meydana gelen olaylar sonucunda ya da her ne şekilde olursa olsun terör olaylarının önlenmesi, takibi veya etkisiz hale getirilmesi amacıyla ifa edilen görevler sırasında veya bu görevlere gidiş dönüşler esnasında meydana gelen kazalar sonucunda yaralanan, engelli hâle gelen, hastalanan veya hayatını kaybedenler, birinci fıkranın durumlarına uygun hükümlerinden yararlandırılır.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/75 md.) Birinci fıkranın (h), (i) ve (j) bentlerinde belirtilenlerden bu Kanun kapsamındaki olaylar sebebiyle yaralananlar, tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar geçen süre içinde 5510 sayılı Kanuna göre sağlanan sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan, aynı sebeplerle tedavi gören malul kamu görevlilerine ilişkin hükümler çerçevesinde yararlandırılır. Erbaş ve erler için Türk Silahlı Kuvvetlerine ait sağlık kurum ve kuruluşlarında yapılan tedaviler hariç, bu kapsamda yapılacak giderlerin tamamı; ilgililerin genel sağlık sigortalısı olup olmadığına bakılmaksızın Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanır. Ancak, bu kişilerden 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortası kapsamında yer almayanlar için, Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılmış olan giderler, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından; erbaş ve erler için ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, diğerleri için Maliye Bakanlığından tahsil olunur.

Kendilerine aylık bağlanan dul ve yetimler; ilgili sosyal güvenlik kurumları mevzuatı gereği aylıklarının kesilmesi halinde, bu madde ile verilen diğer haklardan da yararlanamazlar."

8. 3713 sayılı Kanun'un *"Terörden zarar gören diğer kişilere yardım"* başlıklı 22. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 13/11/1995 - 4131/2 md.)

Terör eylemlerinden dolayı yaralananların tedavileri Devlet tarafından yapılır. Zarar gören, can ve mal kaybına uğrayan vatandaşlara, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan öncelikle yardım yapılır. Bu fondan ilk ve orta öğrenim çağındaki şehit çocuklarının öğrenim masrafları karşılanır. Yardımın kapsam ve ölçüsü, Fonun mahalli yetkililerince belirlenecek miktarı aşmamak kaydıyla Fon Kurulunca tespit edilir."

9. 3713 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesi şöyledir:

"(Ek: 13/11/1995-4131/3 md.; Değişik: 12/7/2013-6495/86 md.)

(Değişik birinci fıkra: 14/4/2016-6704/12 md.) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları, özel kanunla kurulan diğer her türlü kamu kurum ve kuruluşları; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memur kadroları ile sözleşmeli personel pozisyonlarına ve sürekli işçi kadrolarına bu madde hükümleri çerçevesinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca hak sahibi olduğu belirlenerek Devlet Personel Başkanlığına bildirilen ve Başkanlıkça kura sonucu atama teklifi yapılanları atamak zorundadır.

Bu madde kapsamında hak sahipliği sonucunu doğuran durumlar aşağıda belirtilmiştir:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden d2YJtnU - fGYIJt9 - oLorLgS - DZHmPk= ile erişebilirsin

a) 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi, 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrası, (…)25 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre harp veya vazife malulü sayılanlar,

b) 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen haller kapsamında vazife malulü sayılan; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının erbaş ve erler dahil askeri personeli ile Emniyet Teşkilatından Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personeli ve ceza infaz kurumu müdürü, infaz ve koruma başmemuru ve infaz ve koruma memuru unvanlı ceza infaz kurumu personeli,

c) (b) bendi kapsamına girenler hariç olmak üzere 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında olanlardan vazife malulü sayılanlar,

ç) (…)25 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi kapsamında aylık bağlananlardan terör eylemleri nedeniyle hayatını kaybetmiş veya engelli hale gelmiş olanlar ile Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna ait fabrika, işletme, müessese veya bağlı ortaklıklarda görevli olanlardan patlayıcı maddelerin üretimi, incelenmesi, muhafazası, nakli, imha edilmesi ve zararsız hale getirilmesi sırasında oluşacak patlamalardan dolayı hayatını kaybedenler.

İstihdam hakkından;

a) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında hayatını kaybedenlerin eş veya çocuklarından birisi ile ana, baba veya kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam iki kişi; ana, baba ve kardeşi yoksa eş veya çocuklarından toplam iki kişi; eş veya çocuğu yoksa ana veya babası ile kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam iki kişi, ana veya babanın bu hakkı kullanmaması durumunda ise bir diğer kardeşi olmak üzere toplam iki kişi, ana, baba veya kardeşlerin bu hakkı kullanmaması durumunda eş veya çocuklardan toplam iki kişi,

b) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde sayılan malullerin kendileri veya eş veya çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendisi veya kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi,

c) İkinci fıkranın (c) bendine göre malul sayılanların kendileri veya eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendileri veya kardeşlerinden birisi; hayatını kaybedenlerin ise eş veya çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi,

ç) İkinci fıkranın (ç) bendine göre engelli hale gelenlerin kendileri veya eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendileri veya kardeşlerinden birisi; hayatını kaybedenlerin ise eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa anne, baba veya kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi,

yararlanır.

Bu madde kapsamında atanacakların, atamalarının yapılacağı kadro veya pozisyonlar için sınavlara ilişkin hükümler hariç olmak üzere ilgili mevzuatında öngörülen nitelik ve şartları taşımaları zorunludur.

Bir başkasının bakımına muhtaç olacak derecede engelli olanlar, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu ilgili valilerce tespit edilenler, birinci fıkrada sayılan kurumlarda görev yapanlar, istihdam hakkını sağlayan olayın meydana geldiği tarihten sonra söz konusu kurum ve kuruluşlarında görev yapmakta iken bu görevinden ayrılmış olanlar (…)[29] istihdam hakkından faydalanamazlar ve bu durumda olanlar yukarıdaki fıkraların uygulanmasında dikkate alınmaz. (Ek cümle: 14/4/2016-6704/12 md.; Mülga ikinci cümle: 28/11/2017-7061/51 md.) (…) (Ek cümle: 2/1/2017 - KHK - 680/79 md. ;Mülga üçüncü cümle: 28/11/2017-7061/51 md.) (Ek cümle: 1/2/2018-7072/77 md.; Mülga cümle: 13/2/2018-7098/Ek Madde 1)

(Değişik altıncı fıkra: 25/7/2016-KHK-668/4 md.; Aynen kabul: 8/11/2016-6755/4 md.) Hak sahiplerinden ilköğretim, ortaokul, ilkokul mezunu olanların hizmetli unvanlı kadro ve pozisyonlara; ortaöğretim ve yükseköğretim mezunu olanların, atama teklifinin yapıldığı tarihte öğrenim durumları itibarıyla ihraz ettikleri unvanın 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerde yer alması koşuluyla ihraz etmiş bulundukları unvanlara, bunların dışında kalan ortaöğretim ve yükseköğretim mezunlarının ise memur unvanlı kadro ve pozisyonlara atama

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden d2YJtnU - fGYIJt9 - oLorLgS - DZHmPk= ile erişebilirsin

teklifleri Devlet Personel Başkanlığınca yapılır. (Ek cümle: 28/11/2017-7061/51 md.) Üçüncü fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan maluller ile 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine göre tazminat hakkından yararlandırılanların kendilerinin istihdam hakkından yararlanmaları ve ilköğretim, ortaokul, ilkokul mezunu olmaları halinde atama teklifleri memur unvanlı kadro ve pozisyonlara yapılır. İşçi kadrolarına yapılacak atama teklifleri sürekli işçi unvanlı kadroya yapılır.

(Mülga yedinci fıkra: 25/7/2016-KHK-668/4 md.; Aynen kabul: 8/11/2016-6755/4 md.)

Bu madde kapsamında başvuranlardan hak sahibi olanlar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca tespit edilerek, liste hâlinde (…) Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. (Değişik ikinci cümle: 14/4/2016-6704/12 md.) Hak sahiplerinin kamu kurum ve kuruluşlarına atama teklifleri, Devlet Personel Başkanlığınca (…) kura usulü ile yapılır. (Ek üç cümle: 25/7/2016-KHK-668/4 md.; Aynen kabul: 8/11/2016-6755/4 md.) Kamu kurum ve kuruluşları bu madde kapsamındaki taleplerini her yılın ocak ve temmuz aylarının son gününe kadar DPB e-uygulama üzerinden iletirler. Devlet Personel Başkanlığınca atama teklifleri, bu talepler esas alınarak gerçekleştirilir. Söz konusu taleplerin yeterli olmaması halinde Başkanlıkça resen atama teklifi yapılır. (Değişik üçüncü cümle: 14/4/2016-6704/12 md.) Hak sahiplerinin kamu kurum ve kuruluşlarına Kura sonucu yapılacak atamalarda atama teklifinin yapılması ile birlikte diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın atama teklifi yapılan kamu kurum ve kuruluşlarına kadro ve pozisyonlar ihdas, tahsis ve vize edilmiş ve mevzuatı uyarınca düzenlenen ilgili cetvel ve bölümlere eklenmiş sayılır. Bu şekilde ihdas edilen kadro ve pozisyonlar, herhangi bir şekilde boşalması hâlinde başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Atama işlemlerinin, atama teklifinin kamu kurum ve kuruluşuna intikalinden itibaren otuz gün içinde yapılması zorunludur. Atama emri ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgililere tebliğ edilir. İlgililerin işe başlama sürelerine ve işe başlamama hâlinde yapılacak işlemlere ilişkin olarak 657 sayılı Kanunun 62 nci ve 63 üncü maddeleri hükümleri uygulanır. Atama onayı alınmasına rağmen görevine başlamayanlar ile başladıktan sonra herhangi bir sebeple görevden ayrılanlar bu madde kapsamında yeniden istihdam edilemezler. Kamu kurum ve kuruluşları atama ve göreve başlatma işlemlerinin sonucunu, işlemlerin tamamlanmasını takip eden on beş gün içinde Devlet Personel Başkanlığına bildirirler.

Bu maddenin uygulanmasında takip edilecek usul ve esaslar ile diğer hususlar; Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir."

10. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

11. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

" (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

...

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.) "

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden d2YJtnU - fGYIJt9 - oLorLgS - DZHmPk= ile erişebilirsin

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 13/10/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine, son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacının murisinin 05/06/1998 tarihinde terör saldırısında şehit olduğu belirtilerek, murisinin ölümünün 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca gerçekleştiğinin kabul edilerek mirasçısı olan davacının istihdam hakkından yararlanması için davalı idareye yapılan başvurunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

15. Dava dosyalarının incelenmesinden; davacının, Hakkari ili, Yüksekova ilçesi, Kandilli Köyünde ikamet eden babasının, terör örgütü mensuplarınca gerçekleştirilen saldırıda geçici köy korucularıyla birlikte çatışmaya katılarak şehit olduğundan bahisle, 2330 ve 3713 sayılı Kanun'lar kapsamında istihdam hakkından yararlanmak için davalı idareye yaptığı başvurunun zımnen reddedildiği, İdare Mahkemesi kararında, davacının babasının geçici köy korucusu olduğu ve 5434 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (c) bendi kapsamında hizmetinin bulunmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı verilmişse de; davacının babasının değil dedesinin geçici köy korucusu olduğu, davacının talebinin ise; 3713 sayılı Kanun'un 21/j maddesindeki; terör eyleminin ortaya çıkarılması, etkilerinin azaltılması veya bertaraf edilmesinin sağlanmasında yardımcı ve faydalı olanların bu faaliyetlerinden dolayı hayatını kaybettikleri, yaralandıkları veya *engelli* hâle geldikleri durumlarda, ilgili valinin teklifi üzerine Nakdi Tazminat Komisyonu tarafından karara bağlanan sivillerin ana ve babaları ile yetim aylığına müstehak çocuklarının 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlanması hakkından faydalanabileceklerine ilişkin düzenlemeden kaynaklandığı, dolayısıyla olayda 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin uygulanma imkanının bulunmadığı anlaşılmaktadır.

16. Bu durumda, davacının 3713 sayılı Kanun kapsamında kendisine kamuda istihdam hakkı tanınması talebiyle yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 16. İdare Mahkemesinin 17/10/2024 tarih ve E.2022/2070, K.2024/1600 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden d2YJtnU - fGYIJt9 - oLorLgS - DZHmPk= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B.Ankara 16. İdare Mahkemesinin 17/10/2024 tarih ve E.2022/2070, K.2024/1600 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

13/10/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden d2YJtnU - fGYIJt9 - oLorLgS - DZHmPk= ile erişebilirsin